

20 Δεκεμβρίου 2011
Αριθμ. Πρωτ.: 144696/36212/2011

Πληροφορίες:
Κωνσταντίνος Μπακογιάννης

Δήμητρα Μυτιληναίου

Υφυπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης
& Θρησκευμάτων
Κυρία Ε. Χριστοφιλοπούλου
Ανδρέα Παπανδρέου 37
151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ

Αξιότιμη κυρία Υφυπουργέ,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των κατά τον ν. 3094/2003 αρμοδιοτήτων του, εξετάζει αναφορές με τις οποίες τίθενται ζητήματα περιεχομένου και εφαρμογής διάταξης του άρθρου 27 του ν. 3879/2010, κατά τρόπο που αιφνιδίασε τους ενδιαφερόμενους μαθητές και τις οικογένειές τους. Με αυτήν, όπως γνωρίζετε, απαιτείται πλέον η πλήρης φοίτηση στις δύο τελευταίες τάξεις (τρίτη και τέταρτη) του εσπερινού γενικού λυκείου, από την έναρξη μέχρι τη λήξη κάθε διδακτικού έτους, ως προϋπόθεση εισαγωγής των αποφοίτων του στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, χωρίς εισαγωγικές εξετάσεις και σε ποσοστό θέσεων επιπλέον του αριθμού των εισακτέων, κατά τα προβλεπόμενα στις σχετικές διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 του ν.2525/1997, όπως αντικαταστάθηκαν και ισχύουν.

Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο της συγκεκριμένης ρύθμισης, με την οποία αντικαταστάθηκε η υποπερίπτωση ι της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.2525/1997 όπως η παράγραφος αυτή είχε ήδη αντικατασταθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 2909/2001 και τροποποιηθεί με το άρθρο 15 του ν. 3443/2006, από την πλευρά των αναφερομένων επισημαίνονται οι ιδιαίτερα αυστηρές συνέπειες που έχει, για τους μαθητές των εσπερινών λυκείων που επιθυμούν να διεκδικήσουν θέση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και τις οικογένειές τους, η απόλυτη υποχρέωση εγγραφής τους στην τρίτη τάξη του εσπερινού γενικού λυκείου πριν από την έναρξη των μαθημάτων της τάξης τους. Επισημαίνεται ειδικότερα το γεγονός ότι

με βάση την προαναφερόμενη ρύθμιση δεν συγχωρείται η ελάχιστη καθυστέρηση εγγραφής, ούτε καν εκείνη που αντιστοιχεί στις διδακτικές ώρες των επιτρεπτών κατ'έτος απουσιών για κάθε μαθητή. Η ανελαστικότητα αυτή εκδηλώνεται επιπλέον σε περίοδο μεγάλης οικονομικής κρίσης, η οποία συχνά ανατρέπει βίαια τα δεδομένα του οικογενειακού προϋπολογισμού, εξαναγκάζοντας μέλη της οικογένειας που διανύουν το στάδιο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής τους να αναζητήσουν επειγόντως απασχόληση που δεν επιτρέπει τη συνέχιση των σπουδών τους, παρά μόνο στο πλαίσιο της λειτουργίας των εσπερινών γενικών λυκείων.

Πέραν αυτών ωστόσο των επισημάνσεων, τις οποίες ο Συνήγορος του Πολίτη κατανοεί πλήρως και θεωρεί σκόπιμο να θέσει υπόψη σας, μείζονα ζητήματα εγείρει και η μη έγκαιρη ενημέρωση των ενδιαφερομένων.

Πιο συγκεκριμένα, η προαναφερόμενη ρύθμιση του άρθρου 27 του ν. 3879/2010 δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 163 Α΄ ΦΕΚ με ημερομηνία 21.9.2010, δηλαδή μετά την έναρξη του κρίσιμου σχολικού έτους 2010 - 2011, κατά το οποίο επιδεινώθηκαν οι όροι εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όσων φοιτούσαν κατά τον χρόνο εκείνο στη Γ΄ τάξη Εσπερινού Γενικού Λυκείου. Στη συνέχεια, το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων απέστειλε το υπ' αριθ. Φ251/119289/86/24.9.2010 επείγον έγγραφο, μεταξύ άλλων και στους διευθυντές ημερήσιων και εσπερινών λυκείων και ΕΠΑΛ, ζητώντας από αυτούς να αναρτήσουν στον πίνακα ανακοινώσεων των λυκείων τους και «να ενημερώσουν σχετικά τους μαθητές της Β΄ τάξης Ημερήσιου Λυκείου και Γ΄ τάξης Εσπερινού Λυκείου, καθώς επίσης και τους τελειόφοιτους μαθητές των Λυκείων τους για το περιεχόμενο του Ν. 3879/2010 (ΦΕΚΑ΄ - 163)».

Η απαραίτητη επομένως, κατά τη συναγόμενη και από το προαναφερόμενο έγγραφο εκτίμηση του αρμόδιου Υπουργείου, ενημέρωση των ενδιαφερομένων μαθητών από τους διευθυντές ημερήσιων και εσπερινών λυκείων και ΕΠΑΛ έγινε μετά την έναρξη του σχολικού έτους 2010 - 2011, στην καλύτερη περίπτωση περί τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2010, ενώ είναι πολύ πιθανό κατά την κοινή πείρα να υπήρξαν περιπτώσεις κατά πολύ μεγαλύτερης καθυστέρησης. Οι αναφορές στον Συνήγορο του Πολίτη από γονείς μαθητών συγκεκριμένου εσπερινού λυκείου θα μπορούσε να ενισχύει αυτή την εκτίμηση. Ωστόσο, σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. 667/6.2.2011

έγγραφο, που το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων απηύθυνε στο Εσπερινό Γενικό Λύκειο Αγίων Αναργύρων και κοινοποίησε στους γονείς πέντε μαθητών του, η επίμαχη ρύθμιση άρχισε να έχει εφαρμογή στις 21.9.2011, δηλαδή ταυτόχρονα με τη δημοσίευση του ν.3879/2010.

Με αυτά τα δεδομένα, φαίνεται πως υπήρξε αριθμός μαθητών που πραγματοποίησε εγγραφή στην τρίτη τάξη εσπερινού γενικού λυκείου αμέσως μετά την έναρξη ισχύος της επίμαχης ρύθμισης και πριν πραγματοποιηθεί η σχετική ενημέρωση από τα σχολεία, κατά τα προβλεπόμενα από το υπ' αριθ. Φ251/119289/86/24.9.2010 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Το γεγονός αποτυπώνεται στις σχετικές αναφορές που δέχθηκε ο Συνήγορος του Πολίτη, με τις οποίες οι ενδιαφερόμενοι υποστηρίζουν ότι αιφνιδιάστηκαν μόλις διαπίστωσαν ότι δεν δικαιούνται να εισαχθούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.1 του ν. 2525/1997 όπως αντικαταστάθηκαν και ισχύουν.

Από την άλλη πλευρά, η ανάγκη της ενημέρωσης των μαθητών από τους διευθυντές των ημερήσιων και εσπερινών λυκείων και ΕΠΑΛ που, όπως προαναφέρθηκε, συνομολογείται και από το αρμόδιο Υπουργείο με το υπ' αριθ. Φ251/119289/86/24.9.2010 έγγραφό του, δεν συνάπτεται μόνο με το νεαρό της ηλικίας των ενδιαφερομένων, αλλά στην προκειμένη περίπτωση και με την κατά τεκμήριο δυσχερή οικονομική κατάσταση των οικογενειών των μαθητών που επιλέγουν να φοιτήσουν σε εσπερινά γενικά λύκεια υπό την πίεση της ανάγκης να εργασθούν κατά τις πρωινές ώρες της ημέρας, αφού η ευχερής πρόσβαση ανά πάσα στιγμή στις γνωστές σύγχρονες μορφές ηλεκτρονικής ενημέρωσης δεν θα έπρεπε υπό τις συνθήκες αυτές να θεωρείται αυτονόητη.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο Συνήγορος του Πολίτη δεν παρεμβαίνει κατ' αρχήν σε περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται σύννομες ενέργειες της Διοίκησης, αλλά αμφισβητείται η ευστοχία ή η λειτουργικότητα των εφαρμοστέων κανόνων δικαίου. Επίσης αναγνωρίζει βεβαίως την ευχέρεια του νομοθέτη να εισάγει διαφορετικές ρυθμίσεις από εκείνες που ίσχυαν στο παρελθόν και προς τις οποίες είχαν προσαρμοστεί ή αποβλέψει οι διοικούμενοι, έστω και εάν θίγονται υφιστάμενα δικαιώματα ή συμφέροντά τους. Ωστόσο, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την

καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, οφείλει να παρέμβει όταν, σε περιπτώσεις όπως η συγκεκριμένη, η επιχειρούμενη ρύθμιση αποτελεί αλλαγή νομοθετικού πλαισίου που εφαρμοζόταν επί σειρά ετών, χωρίς την εξασφάλιση έγκαιρης ενημέρωσης των ενδιαφερομένων και την πρόβλεψη μεταβατικών διατάξεων.

Κατόπιν των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη εκτιμά ότι, στο πλαίσιο της αρχής της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου ως ειδικότερης εκδήλωσης της ίδιας αρχής, συντρέχουν οι προϋποθέσεις της έγκαιρης επεξεργασίας και προώθησης προς ψήφιση μεταβατικής διάταξης με την οποία θα μετατίθεται κατά ένα σχολικό έτος η εφαρμογή της επίμαχης ρύθμισης του άρθρου 27 του ν.3879/2010 ή πάντως θα αντιμετωπίζεται με άλλο ισοδύναμο κατά την κρίση σας τρόπο το ζήτημα όσων πραγματοποίησαν εγγραφή στην τρίτη (προτελευταία) τάξη εσπερινού γενικού λυκείου κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2010 -2011 χωρίς την απαιτούμενη έγκαιρη ενημέρωση για την επιδείνωση των όρων εισαγωγής τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σας παρακαλώ, αξιότιμη κυρία Υφυπουργέ, να ενεργήσετε κατά την κρίση σας το ταχύτερο δυνατό προς αυτή την κατεύθυνση, λαμβάνοντας υπόψη ότι το ζήτημα άπτεται του δικαιώματος των ενδιαφερομένων στην εκπαίδευση καθώς και στην επαγγελματική εξέλιξή τους. Αναμένοντας τις απόψεις του Υπουργείου σας κατά τα προβλεπόμενα στον ν.3094/2003, σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με τιμή

Καλλιόπη Σπανού
Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση

Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων
Δ/ση Οργάνωσης & Διεξαγωγής Εξετάσεων
Α. Παπανδρέου 37
151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ

Εσπερινό Γενικό Λύκειο ***

Κυρία ***